

Steg 4 • Gruppblad A • Framsidan

1945 Pippi Långstrump

Astrid Lindgren

Grupp om fyra
15 min

Er uppgift

Vems Sverige syns i ert verk?

- 1 Läs texten högt i gruppen, ett stycke var.
- 2 Svara på fråga 1.
- 3 Svara på fråga 2.

I kanonen

Nummer 6

Kommittén valde verket.

Nioåriga Pippi bor ensam i Villa Villekulla med en apa och en häst. Hon är starkast i världen och har en kappsäck med guldpengar, så hon klarar sig utan vuxna.

Två poliser kommer för att föra henne till ett barnhem. Pippi gör ingripandet till en lek, och till slut bär hon ut båda poliserna genom grinden. Hon får bo kvar.

Boken blev mycket läst, men den fick också kritik. En professor menade att Pippi var en dålig förebild för barn. Astrid Lindgren försvarade barns rätt att undersöka världen.

I kanonen. Kommittén skriver att boken ändrade synen på vad ett barn kan vara, och att den var med och skapade den moderna svenska barnboken.

Poliser är det bästa jag vet. Näst rabarberkräm.

Pippi när poliserna kommer. Citat ur boken.

barnhem ett hem där barn bor utan sina föräldrar

Sammanfattning och citat: Didaktikstudion efter Astrid Lindgren AB. Fotot: Töre Burnäs 1953, fri från upphovsrätt.

1 Vad får man veta om att leva i Sverige genom verket? Ge en detalj ur texten.

Verket visar att ... Det syns i ...

2 Verket finns i kanonen. Vems liv får många då veta mer om?

Eftersom verket finns med, syns ...

Steg 5 • Gruppblad A • Baksidan

Rösterna

Fyra riktiga röster om kulturkanonen: två för och två kritiska.
Citaten är ordagranna.

Grupp om fyra
12 min

Er uppgift

Tänk på ert verk. Håller ni med rösten?

- 1 **Läs** en röst i taget.
- 2 **Ringa in** om ni håller med rösten. Tänk på ert verk.
- 3 **Skriv** gruppens svar i fråga 3. Det läser ni upp.

Röst 1

Kommittén

"en gemensam referensram för både nya och etablerade medborgare"

Kommittén valde 100 verk och händelser. Ledorden är bildning, gemenskap och inkludering. Allt skulle vara minst 50 år gammalt, för att man ska kunna se vad som har betydelse över tid.

SOU 2025:92 En kulturkanon för Sverige, sammanfattningen och avsnitt 5.1, september 2025

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Röst 2

Regeringen

"Att ge barn och unga likvärdig tillgång till kulturell bildning stärker möjligheterna att ta plats i samhället och göra sin röst hörd."

Utbildningsminister Simona Mohamsson. Regeringen gav Skolverket i uppdrag att föreslå hur kanonen kan användas i skolan.

Regeringen, pressmeddelande 27 april 2026

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Röst 3

Sverigefinländarnas delegation

"en stor del av de nationella minoriteternas kultur samt det mångkulturella Sverige, lämnades utanför."

Delegationen säger nej till kanonen. Den menar att 50-årsgränsen stänger ute minoriteterna, och att dialogen med kommittén slutade i en djup förtroendeklyfta.

Sverigefinländarnas delegation, remissvar 7 januari 2026

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Röst 4

Skolverket

"Portalen kan utgöra en inspiration och resurs för lärare och elever"

Skolverket är positivt till en webbplats om kanonen. Men myndigheten säger nej till att skriva in verk ur kanonen som obligatoriskt innehåll i skolans kursplaner. Urvalet gjordes inte för skolan.

Skolverket, yttrande 16 december 2025

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Läs upp för klassen

3 Vems Sverige syns i kulturkanonen?

Använd ert verk och en röst.

I kanonen syns ... Vårt verk visar att ...

Steg 4 • Gruppblad B • Framsidan

1969 Katitzi

Katarina Taikon

Grupp om fyra
15 min

Er uppgift

Vems Sverige syns i ert verk?

- 1 Läs texten högt i gruppen, ett stycke var.
- 2 Svara på fråga 1.
- 3 Svara på fråga 2.

I kanonen

Nummer 8

Kommittén valde verket.

Katitzi är en romsk flicka i Sverige på 1930- och 40-talen. Hon har bott på barnhem och kommer tillbaka till sin familj, som ofta måste flytta.

Katitzi och hennes syster vill börja skolan. Pappan följer med till rektorn, men rektorn säger nej. Han säger att andra föräldrar kan ta sina barn ur skolan om romska barn går där. En pojke tycker att flickorna har tur som slipper skolan.

Katarina Taikon (1932 till 1995) byggde böckerna på sin egen barndom. Hon kämpade för romers rättigheter, bland annat för romska barns rätt att gå i skolan.

I kanonen. Kommittén skriver att romsk erfarenhet tar plats i barnlitteraturen med böckerna. Konstgruppen valde medvetet ett romskt och ett samiskt perspektiv.

romer en av Sveriges fem nationella minoriteter

Sammanfattning: Didaktikstudion efter Natur & Kultur och Stockholmskällan. Fotot: Ekholm, Aftonbladet 1963, CC BY 4.0.

- 1 Vad får man veta om att leva i Sverige genom verket? Ge en detalj ur texten.

Verket visar att ... Det syns i ...

- 2 Verket finns i kanonen. Vems liv får många då veta mer om?

Eftersom verket finns med, syns ...

Steg 5 • Gruppblad B • Baksidan

Rösterna

Fyra riktiga röster om kulturkanonen: två för och två kritiska.
Citaten är ordagranna.

Grupp om fyra
12 min

Er uppgift

Tänk på ert verk. Håller ni med rösten?

- 1 **Läs** en röst i taget.
- 2 **Ringa in** om ni håller med rösten. Tänk på ert verk.
- 3 **Skriv** gruppens svar i fråga 3. Det läser ni upp.

Röst 1

Kommittén

"en gemensam referensram för både nya och etablerade medborgare"

Kommittén valde 100 verk och händelser. Ledorden är bildning, gemenskap och inkludering. Allt skulle vara minst 50 år gammalt, för att man ska kunna se vad som har betydelse över tid.

SOU 2025:92 En kulturkanon för Sverige, sammanfattningen och avsnitt 5.1, september 2025

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Röst 2

Regeringen

"Att ge barn och unga likvärdig tillgång till kulturell bildning stärker möjligheterna att ta plats i samhället och göra sin röst hörd."

Utbildningsminister Simona Mohamsson. Regeringen gav Skolverket i uppdrag att föreslå hur kanonen kan användas i skolan.

Regeringen, pressmeddelande 27 april 2026

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Röst 3

Sverigefinländarnas delegation

"en stor del av de nationella minoriteternas kultur samt det mångkulturella Sverige, lämnades utanför."

Delegationen säger nej till kanonen. Den menar att 50-årsgränsen stänger ute minoriteterna, och att dialogen med kommittén slutade i en djup förtroendeklyfta.

Sverigefinländarnas delegation, remissvar 7 januari 2026

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Röst 4

Skolverket

"Portalen kan utgöra en inspiration och resurs för lärare och elever"

Skolverket är positivt till en webbplats om kanonen. Men myndigheten säger nej till att skriva in verk ur kanonen som obligatoriskt innehåll i skolans kursplaner. Urvalet gjordes inte för skolan.

Skolverket, yttrande 16 december 2025

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Läs upp för klassen

3 Vems Sverige syns i kulturkanonen?

Använd ert verk och en röst.

I kanonen syns ... Vårt verk visar att ...

Steg 4 • Gruppblad C • Framsidan

1980 Asfaltblomman

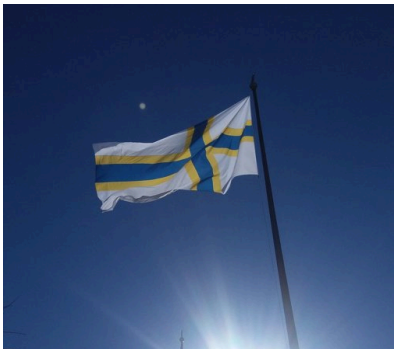
Antti Jalava

Grupp om fyra
15 min

Er uppgift

Vems Sverige syns i ert verk?

- 1 Läs texten högt i gruppen, ett stycke var.
- 2 Svara på fråga 1.
- 3 Svara på fråga 2.

Inte i kanonen

För nytt

Verket kom efter 1975.

Huvudpersonen Erkki vill bli författare. Romanen handlar om att förlora sitt modersmål och sin identitet, och om att försöka hitta tillbaka.

Antti Jalava (1949 till 2021) kom från Finland till Stockholm 1959, när han var tio år. Han skrev på svenska. Boken lästes i skolor och fick mycket uppmärksamhet. Under 1950- till 70-talen flyttade hundratusentals finländare till Sverige för att arbeta.

Inte i kanonen. Romanen kom 1980, efter 50-årsgränsen. Ingen sverigefinsk bok finns i kanonen.

Sverigefinländarnas delegation skriver i sitt remissvar i januari 2026 att 50-årsgränsen ledde till att "en stor del av de nationella minoriteternas kultur samt det mångkulturella Sverige, lämnades utanför".

sverigefinnar en av Sveriges fem nationella minoriteter **modersmål** det första språket man lär sig

Sammanfattning: Didaktikstudion efter SVT 2025 och Sverigefinländarnas delegation. Fotot: Västgöten 2017, CC BY-SA 4.0.

- 1 Vad får man veta om att leva i Sverige genom verket? Ge en detalj ur texten.

Verket visar att ... Det syns i ...

- 2 Verket finns inte i kanonen. Vems liv syns då mindre?

Eftersom verket saknas, syns ...

Steg 5 • Gruppblad C • Baksidan

Rösterna

Fyra riktiga röster om kulturkanonen: två för och två kritiska.
Citaten är ordagranna.

Grupp om fyra
12 min

Er uppgift

Tänk på ert verk. Håller ni med rösten?

- 1 Läs en röst i taget.
- 2 Ringa in om ni håller med rösten. Tänk på ert verk.
- 3 Skriv gruppens svar i fråga 3. Det läser ni upp.

Röst 1

Kommittén

"en gemensam referensram för både nya och etablerade medborgare"

Kommittén valde 100 verk och händelser. Ledorden är bildning, gemenskap och inkludering. Allt skulle vara minst 50 år gammalt, för att man ska kunna se vad som har betydelse över tid.

SOU 2025:92 En kulturkanon för Sverige, sammanfattningen och avsnitt 5.1, september 2025

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Röst 2

Regeringen

"Att ge barn och unga likvärdig tillgång till kulturell bildning stärker möjligheterna att ta plats i samhället och göra sin röst hörd."

Utbildningsminister Simona Mohamsson. Regeringen gav Skolverket i uppdrag att föreslå hur kanonen kan användas i skolan.

Regeringen, pressmeddelande 27 april 2026

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Röst 3

Sverigefinländarnas delegation

"en stor del av de nationella minoriteternas kultur samt det mångkulturella Sverige, lämnades utanför."

Delegationen säger nej till kanonen. Den menar att 50-årsgränsen stänger ute minoriteterna, och att dialogen med kommittén slutade i en djup förtroendeklyfta.

Sverigefinländarnas delegation, remissvar 7 januari 2026

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Röst 4

Skolverket

"Portalen kan utgöra en inspiration och resurs för lärare och elever"

Skolverket är positivt till en webbplats om kanonen. Men myndigheten säger nej till att skriva in verk ur kanonen som obligatoriskt innehåll i skolans kursplaner. Urvalet gjordes inte för skolan.

Skolverket, yttrande 16 december 2025

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Läs upp för klassen

3 Vems Sverige syns i kulturkanonen?

Använd ert verk och en röst.

I kanonen syns ... Vårt verk visar att ...

Grupp om fyra
15 min**2000** Populärmusik från Vittula

Mikael Niemi

Er uppgift

Vems Sverige syns i ert verk?

- 1 Läs texten högt i gruppen, ett stycke var.
- 2 Svara på fråga 1.
- 3 Svara på fråga 2.

Inte i kanonen

För nytt

Verket kom efter 1975.

Matti växer upp i Pajala i Tornedalen på 1960- och 70-talen. Han och kompisen Niila drömmer om att bli rockstjärnor. Många i byn talar meänkieli och finska och känner att de inte riktigt hör till varken Sverige eller Finland. Boken är rolig och delvis självbiografisk. Den fick Augustpriset 2000 och blev film 2004.

Inte i kanonen. Boken kom 2000, efter 50-årsgränsen. Inget tornedalskt verk finns i kanonen.

Svenska tornedalingars riksförbund skriver i sitt remissvar i januari 2026 att de är mycket kritiska till att folkgruppen "helt har osynliggjorts". De skriver att meänkieli fick ett skriftspråk sent och att finska länge var förbjudet i skolorna i Tornedalen.

meänkieli tornedalingarnas språk, ett av Sveriges minoritetsspråk **tornedalingar** en av Sveriges fem nationella minoriteter

Sammanfattning: Didaktikstudion. Fotot: Frankie Fouganthin 2013, CC BY-SA 3.0.

- 1 Vad får man veta om att leva i Sverige genom verket? Ge en detalj ur texten.

Verket visar att ... Det syns i ...

- 2 Verket finns inte i kanonen. Vems liv syns då mindre?

Eftersom verket saknas, syns ...

Steg 5 • Gruppblad D • Baksidan

Rösterna

Fyra riktiga röster om kulturkanonen: två för och två kritiska.
Citaten är ordagranna.

Grupp om fyra
12 min

Er uppgift

Tänk på ert verk. Håller ni med rösten?

- 1 Läs en röst i taget.
- 2 Ringa in om ni håller med rösten. Tänk på ert verk.
- 3 Skriv gruppens svar i fråga 3. Det läser ni upp.

Röst 1

Kommittén

"en gemensam referensram för både nya och etablerade medborgare"

Kommittén valde 100 verk och händelser. Ledorden är bildning, gemenskap och inkludering. Allt skulle vara minst 50 år gammalt, för att man ska kunna se vad som har betydelse över tid.

SOU 2025:92 En kulturkanon för Sverige, sammanfattningen och avsnitt 5.1, september 2025

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Röst 2

Regeringen

"Att ge barn och unga likvärdig tillgång till kulturell bildning stärker möjligheterna att ta plats i samhället och göra sin röst hörd."

Utbildningsminister Simona Mohamsson. Regeringen gav Skolverket i uppdrag att föreslå hur kanonen kan användas i skolan.

Regeringen, pressmeddelande 27 april 2026

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Röst 3

Sverigefinländarnas delegation

"en stor del av de nationella minoriteternas kultur samt det mångkulturella Sverige, lämnades utanför."

Delegationen säger nej till kanonen. Den menar att 50-årsgränsen stänger ute minoriteterna, och att dialogen med kommittén slutade i en djup förtroendeklyfta.

Sverigefinländarnas delegation, remissvar 7 januari 2026

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Röst 4

Skolverket

"Portalen kan utgöra en inspiration och resurs för lärare och elever"

Skolverket är positivt till en webbplats om kanonen. Men myndigheten säger nej till att skriva in verk ur kanonen som obligatoriskt innehåll i skolans kursplaner. Urvalet gjordes inte för skolan.

Skolverket, yttrande 16 december 2025

Håller med

Håller delvis med

Håller inte med

Läs upp för klassen

3 Vems Sverige syns i kulturkanonen?

Använd ert verk och en röst.

I kanonen syns ... Vårt verk visar att ...
